

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

KMETIJSKO GOZDARSKI ZAVOD
NOVO MESTO

Šentjernejska cesta 6, 8000 Novo mesto

Tel.: (07)332 19 43, gsm.: 041 909 769

Splet: www.kmetijskizavod-nm.si

Novo mesto, 10. 12. 2020

KRATKI NASVETI GLEDE SRAVILA LUCERNE

Spravilo, konzerviranje in skladiščenje lucerne

Lucerna je med krmnimi metuljnicami najbogatejša z beljakovinami. V Sloveniji jo največkrat konzerviramo v obliki silaže ali sena. Siliranje lucerne je z vidika hranilne vrednosti sicer ugodnejše od sušenja, vendar zaradi velike pufrske kapacitete se lucerno težko silira. Druga možnost konzerviranja lucerne je sušenje, ki pa je zaradi mehanskih izgub zahtevnejše od spravila druge travniške krme. Lucernino seno je v reji krav molznic zelo uporabna beljakovinska komponenta, ki tudi ugodno vpliva na delovanje vampa.

Hranilna vrednost pridelane krme lucerne na njivah je primerna za intenzivno govedorejo, le če se jo kosi v času brstenja. Kakovostno in količinsko najustreznejši pridelek krme je dosežen pri petih košnjah letno.

Večina pridelane krme lucerne se v Sloveniji pospravi za silirano krmo, sledi sušeno lucernino seno, nekaj pa se je poklada živalim kot sveža krma.

Kar se tiče siliranja lucerne prav velikih napak kot pridelovalci ne moremo storiti, saj se lucerno silira pri 30 - 35 % vsebnosti sušine, kar v praksi pomeni, da se lucerno zjutraj pokosi, nekaj ur počaka in se lahko prične s siliranjem.

Sušenje lucerne je s tehnološkega vidika precej bolj zahtevno, zato podajamo nekaj praktičnih nasvetov. Pri sušenju na tleh se lucerna, ki je zelo nizko pokošena, veliko dlje suši kot tista, ki je pokošena višje, saj veter piha tudi pod njo med strniko, zato naj se košnja lucerne opravlja višje kot košnja trav, nekje med 8 do 10 cm, zaželena pa je uporaba kosilnic z gnetilniki. Literatura navaja, da kose, ki so opremljeni z gnetilniki, ob košnji zelinje zaradi natrtosti steblovja avtomatsko posušijo do 30 % in zagotovijo enakomernejše sušenje. Dolgoletne izkušnje kmetovalcev s pridelavo in sušenjem lucerne potrjujejo in dokazujejo bistveno hitrejše sušenje lucerne pri jutranji košnji v primerjavi s popoldansko košnjo lucerne. Po košnji lucerno obračamo čim manjkrat in dokler sušina ne preseže 60 %, nato, pa jo z zgrabljalniki zgrabimo v čim širše zgrabke in pustimo, da se sušenje nadaljuje v njih. Lucerno je priporočljivo obračati v zgodnjih dopoldanskih ali večernih urah, saj s tem izkoristimo relativno višjo zračno vlago, ki vpliva na to, da je zelinje »cunjasto« in tako precej zmanjšamo mehanske izgube zaradi obračanja, kar so dokazali tudi v poskusih na Kmetijskem inštitutu Slovenije. Ko so zgrabki primerno suhi (vsebnost sušine > 75 %), lahko lucernino seno zbaliramo v okrogle oz. kockaste bale (manjše izgube drobirja) ali pa razsutega zvozimo na senik (večje izgube drobirja), spravilo pa, če se le da lotimo v poznih večernih urah, da ravno tako kot pri obračanju, izkoristimo relativno višjo zračno vlago, ki vpliva na to, da je zelinje »cunjasto« (manj izgub drobirja).

Ena izmed boljših rešitev v zadnjem času s področja sušenja lucerne so seveda sušilne naprave z različnimi sistemi dosuševanja bal ali razsutega sena, vendar so investicije v sušilnice še vedno relativno visoke. V primeru uporabe sušilnice, lucerno pred spravilom osušimo vsaj do 50 % sušine, potem pa sušenje nadaljujemo na sušilnicah.

V praksi glede na vremenske pogoje priporočamo, da se prvo košnje lucerne silira, košnje v toplih junijskih, julijskih in avgustovskih mesecih posuši ali krmi kot svež krmo, košnje v septembru pa zopet silira. Takšen način konzerviranja lucerne je tako z vidika ekonomičnosti kot tudi hranilne vrednosti pridelane krme v Sloveniji najbolj primeren, sploh za manjše in srednje velike kmetije, ki si investicije v še vedno relativno drage sušilnice za seno ne morejo privoščiti.

Pripravil: Stane Glač, mag. inž. zoot.
Terenski kmetijski svetovalec